

Pomocou Eucharistie splňme pôstne predsavzatia...

V pôste sme už mnohokrát v živote sľúbili, že sa zmeníme. Chceli sme sa polepšiť, manžel napríklad sľúbil manželke, že prestane piť, manželka napríklad sľúbila manželovi, že sa bude lepšie správať k jeho matke. Keď sa táto premena podarila, mali sme z toho obrovskú radosť. Aj deti už mnohokrát sľúbili svojim rodičom, že sa zmenia, že ich budú poslúchať, že im budú pomáhať. Ak sa im to podarilo, tešili sa, že dokázali dodržať slovo.

Človek dnešnej doby túži po premene – po vnútornej premene. Ak sa dokáže vnútorne premeniť, presvedčí nielen seba, ale aj iných o správnosti svojho života.

Aj Ježiš chcel presvedčiť apoštolov o správnosti svojho života, svojho učenia. Vnútorná premena u Ježiša bola nemožná, lebo on bol dokonalý. Nemal čo v sebe zlepšovať. Preto volí vonkajšiu premenu. Berie si troch apoštolov: Petra, Jakuba a Jána. Vyvedie ich na vysoký vrch a tam sa pred nimi premení. Tvár mu žiari ako slnko a rúcho má biele ako svetlo.

Prečo to vlastne urobil? Vysvetlíme si to na príklade. Horolezci sa škríabiu na vysoký končiar. Ich cesta nie je vôbec jednoduchá. Je plná nástrah, sebazapierania, ba i nebezpečenstiev. A takmer každý horolezec sa pri výstupe dostáva do akéhosi krízového bodu. V tomto bode má chuť s tým „praštit“, nechať výstup a vrátiť sa. V tom však zdvihne hlavu a vidí končiar zaliaty svetlom a slnkom. Zdá sa mu, že je na dosah ruky. Preto zbiera sily, cíti, že v žilách mu koluje nová krv. Pohľad na vrchol ho zbavil pesimizmu. Dostáva chuť do ďalšieho výstupu.

Podobná situácia bola aj medzi apoštolmi. Ježiš bol výborný psychológ. Vedel totiž, že i apoštoli sa môžu dostať do takého krízového bodu. Vedel, že v takej chvíli môžu i odísť. Ved' mnohí aj odišli. Mávli rukou

a povedali: „Tvrdá je to reč, kto to môže počúvať?“ Preto Ježiš robí zázrak pre učeníkov. Dáva im možnosť nazrieť na vrchol. A oni vidia jeho tvár i rúcho. Toto im úplne stačí. Jeho krása ich zbaví pesimizmu a vleje im do žíl novú krv. Sú unesení a preto povedia: „Pane, dobre je nám tu!“ V tejto chvíli sa zaväzujú Ježišovi na celý život. A Ježiš je presvedčený, že mu budú verní i vtedy, keď bude visieť na kríži.

Nieko by mohol povedať: „Im bolo dobre. Keby som tak ja mohol vidieť Ježiša. Určite by som bol úplne iný!“

My ale vidíme Ježiša. Denno-denne môžeme byť účastní jeho premenenia.

POTEŠÍM SA

Po-te-šim sa z tvojich predpisov, ktoré veľmi
mi - lu - jem. A budem dví - hať svoje ruky
k tvojim prí - kazom, ktoré mi - lu - jem.

Denno-denne pri sv. omši robí zázrak podobný tomu na hore Tábor. Premenenie Krista pri sv. omši je vrcholom. A každý jeden z nás, aby sa vyhol krízovému bodu, má s dôverou pozrieť na vrchol premene-nia – na eucharistického Krista.

Bola by však chyba, keby sme na neho iba pozerali. My ho máme v prvom rade prijať. Vtedy nás Eucharistia zbaví pesimizmu a vleje nám do žíl novú krv. A keď sa vo mne uskutoční táto vnútorná premena, keď sa obohatím Kristom, s jeho mocou budem schopný premeniť sa i navonok:

- až vtedy dokážem prestať piť.
- až vtedy si budem vážiť matku môjho manžela.

- až vtedy dokážem poslúchať rodičov.
- až vtedy im budem pomáhať.

Teda už chápeme, prečo Ježiš urobil tento zázrak? Chcel nám pomôcť. Chcel nám dať návod k našej vonkajšej i vnútornej premene.

- Berieme Ježišov návod vážne?
- Čo som urobil pre svoju premenu?
- Nepodceňujem Eucharistiu?

Pozrite, jeden anglický novinár urobil takýto pokus. Kúpil 1,5 kg chlieb a chodil s ním po najväčších mestách. Postavil sa na roh najhlučnejšej ulice a okoloidúcim ponúkal tento chlieb za hodinu práce. Anketa dopadla veľmi zaujímavo:

- v Hamburgu sa mu vysmiali,
- v New Yorku ho zobrala polícia,
- v Nigérii v Afrike boli zaň ľudia ochotní pracovať tri hodiny,
- v New Delhi v Indii sa do fronty postavili stovky ľudí a za chlieb boli ochotní pracovať celý deň!

Takú rozličnú cenu má obyčajný chlieb pre ľudí.

A potom, akú cenu má nebeský chlieb? Záleží to od hlade. Kto je hladný po Kristovi, je ochotný dať všetko.

Zapálme sa v tohtoročnom pôste pre nebeský chlieb. Uvedomme si, že to je vrchol nášho života. Uvedomme si, že ten kto ho prijme, stráca pesimizmus a do žíl dostáva novú krv.

Nech sú tieto pôstne dni, dňami našej vnútornej a vonkajšej premeny. V tomto roku Eucharistie často volajme: „Pane, stále nám dávaj taký chlieb“.

prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.
duchovný otec – farár Klčova

doc. ThDr. ArtLic. Rastislav Adamko, PhD.
kaplán

Fašiangy v znamení úcty k starším

V živote človeka prídu chvíle, keď začne uvažovať o svojom živote a hodnotiť svoju životnú cestu. Na tvári sa strieda úsmev so slzami. Veď boli radosti a boli aj smútky.

Vážení spoluobčania! Pripadla mi čestná a milá úloha pozdraviť vás pri príležitosti nášho fašiangového stretnutia venovaného vám – starším. Skláňame sa v úcte pred rokmi, ktoré ste naplnili pre blaho našej obce.

Jar, leto, jeseň i zima veľakrát pomínú. Za tento čas v človeku sa starosti a zápasy zahalia do jedinej vety, do niekoľkých slov: „Veru, ťažký je život a človek sa musí poriadne obracať, aby sa mu nedal!“ A radšej už na to nechce myslieť.

No všetci si chránime v sebe krásne chvíľky, každý okamih radosti. Ako vzácne farebné skielka hier si ich balíme do spomienok a ukrývame úzkostlivo vo svojej duši, aby sme ich v príhodnej chvíli vybalili a pokochali sa nimi pred svojimi najbližšími. Ľudský život predstavuje veľkú knihu, zložitý jedinečný román. Bezstarostné detstvo, aj keď nemuselo byť bohaté a žičlivé, predsa len bolo krásne. A potom detstvo detí. Úzkosti a trápenia z detskej slzičky a v srdci ešte dodnes teplo a odovzdanosť detskej dlane, v očiach úsmev detských pier. V myslí sa roja spomienky – na všetko. Na chvíle pohody predovšetkým. Na to, že ten huncút má už svoje deti a vnúčatá, ktoré oplácajú aj za rodičov lásku svojim starým i prastarým rodičom.

Mínú sa roky. Uprostred starostí i radostí. V životnej aktivite človeka. Až jedného dňa je tu – staroba. Ani sa nenazdáme ako, jednoducho je tu.

Vo svojom živote ste prežili rozličné chvíle. Patríte ku generácii, ktorá prešla útrapami vojen, práve sme si pripomenuli 60. výročie oslobodenia našej obce. I napriek nepriazni, čo stávala sa vám do cesty, celý váš život bol poznačený prácou a láskou k rodine, vašim najbližším. Cez omrvinku ste spoznávali vôňu chleba, cez skromnosť ste vo svojich deťoch šľachtili vzťah k práci a k iným hodnotám.

Návraty do rodičovského domu v dospelosti nám dávajú silu zachovať si

vnútornú vyrovnanosť. Často rozmyšľame, odkiaľ vzali naši starí rodičia i rodičia múdrosť, keď vedia vždy pochopiť a poradiť. Staroba je múdrosť, lebo je bohatá na skúsenosti.

Roky vašej usilovnej práce oťaželi na strome života ako dozreté ovocie. Postarali ste sa o bohatú úrodu. Tí, ktorým ste venovali svoj život a prácu, vám dnes ďakujú za krásu chvíle detstva i dospievania, za láskavé slová a múdre rady, za obetavosť, pri ktorej ste nepoznali únavu.

A dnes, keď už máte právo oddýchnuť si po mnohých rokoch práce pre našu spoločnosť, pre nás, svoj rytmus života ste nepretrhli, nezmenili. Oddychujete, ale nezaháľate – veď vy by ste to ani nedokázali. Venujete sa činnostiam, ktoré vás zaujímajú. Niektorí vo svojich dielničkách, okolo domu, v záhradkách, aby bolo dost ovocia, jahôd a iných dobrôt pre vnúčikov i pre tých ďalších. Aj to je krásna činnosť, ktorá vie človeka naplniť dobrým pocitom osožnosti. Mnohí z vás svoje sily, svoje skúsenosti

a múdrosť ešte odovzdávajú spoločnosti našej obci. Sme vám za to vďační, pretože potrebujeme vaše ruky, vaše rady. Pod šedinami sa skrývajú dlhoročné skúsenosti, ktoré sa často nedajú vyčítať v nijakých knihách. Toto všetko robíte z vlastnej vôle, z osožného naplnenia zvyšných rokov, preto, aby človek bezcieľne a v samote nechodil po svete. Vtedy človek vädne ako do zlej pôdy presadená rastlina, ako kvet, odtrhnutý od koreňa.

V mene vedenia obce vám úprimne ďakujem za Vaše celoživotné dielo. Buďte ešte dlhé roky medzi nami šťastní. V pokoji užívajte život v kruhu svojich najbližších. Nech sú dni vášho zrelého veku preteplené vďačnosťou nás všetkých. Nech je Vaša jeseň plná plodov krásna, pokojná a slnečná.

Miroslav Fabian
starosta obce

Už ste navštívili na internete stránku našej obce Klčov? Urobte tak a kliknite:

www.obecklčov.szm.sk

Ak chcete prispieť, svoje príspevky doručte na Obecný úrad.

Spomienka na Silvester 2004

Všetci sa po poďakovaní za starý rok ponáhľali do kultúrneho domu. Obecný úrad spolu s farským úradom zariadili všetko potrebné, aby mohla začať zábava. Deti a mladí pripravili program a rozvoniavala kapustnica. Po večeri sa začala ozajstná zábava, ktorá sa stupňovala až do polnoci, kým sme neodišli na ďakovanú pobožnosť do kostola.

Čo možno dodať na záver? No snáď len veľké *ďakujem* pani učiteľkám z MŠ, ktoré s našimi deťmi nacvičili program, Anne Dzurillovej, Mgr. Renáte Sucheje a mladým za pripravené scénky a tanec. Takto sa im podarilo zas vyčariť úsmevy na tvárach a priniesť dobrú náladu všetkým. Ale veľké *ďakujem* patrí aj tým, ktorí stáli v pozadí krásne prežitého Silvestra, duchovnému otcovi, p. kaplánovi, sestričkám, p. starostovi, mužom, ženám i dievčatám, ktorí pomáhali pri príprave jedla, pri výzdobe, pri programe, pri príprave stolov, obsluhu...

ROK EUCHARISTIE

Svätý Otec Ján Pavol II. v úsilí o obnovu kresťanského života v Kristovi vyhlásil ROK EUCHARISTIE.

Eucharistia - pamiatka Pánovej obety, srdce života Cirkvi a každého spoločenstva, pretvára zvnútra obnovenú obeť vlastnej existencie. Všetci potrebujeme *denné stretnutia s Pánom*, aby sme vniesli každodenný život do

posvätného času, ktorý sa sprítomňuje v slávení Pánovej smrti a zmŕtvychvstania.

Tu dochádza kuvedomovaniu si plnosti *dôverného priateľstva s Kristom, stotožneniu sa s Ním, úplnému pripodobneniu sa Tomu*, ktorý nás skutočne zjednocuje so sebou samým vo svojej veľkonočnej obete Otcovi.

Eucharistia sa slávi v kostole, ale miestom jej pôsobenia je najmä kresťanská rodina. Jej dobro treba z kostolov preniesť v našich srdciach do rodiny a do všetkých oblastí nášho života.

Príklad Nazaretskej rodiny nás učí a vyzýva, aby sme presťahovali Ježiša z miesta narodenia na miesto pôsobenia, z kostola do domácností, z oltára do našej rodiny. Ako Nazaret je len pokračovaním Betlehema, tak aj domovy sú pokračovaním kostola a rodinný život pokračovaním našich bohoslužieb.

Z čoho pozostáva svätá omša?

Eucharistické slávenie vždy obsahuje: hlásanie Božieho slova; vzdávanie vďaky Bohu Otcovi za všetky jeho dobrodenia, predovšetkým

za dar jeho Syna; konsekráciu chleba a vína a účasť na liturgickej hostine prijímaním Pánovho tela a krvi. Tieto prvky tvoria jediný úkon kultu. (Katechizmus katolíckej Cirkvi, bod 1408). Na dobré a nábožné slávenie Eucharistie nás pripravujú úvodné obrady, z ktorých najdôležitejší je úkon kajúcnosti. V ňom si spytujeme svedomie a ľutujeme svoje hriechy. Bohoslužba slova pozostáva z čítaní Svätého písma a z homílie – výkladu Božieho slova. Završuje ju modlitba veriacich. Bohoslužba obety začína prípravou obeťných darov, pokračuje eucharistickou modlitbou a uzatvára ju úkon svätého prijímania. Vrcholom svätej omše je premenenie.

V Eucharistii sa spájajú všetky formy modlitby, ohlasuje a prijíma sa Božie slovo, predkladá sa výzva na vzťah k Bohu, k bratom sestram a všetkým ľuďom. Je to sviatosť synovstva, spoločenstva a misie.

Čas pôstu – čas zmeniť sa

Pre márnотratného mladíka to bol deň plný citov. Vrátil sa domov po dlhých mesiacoch samopašného života. Myslel si, že bude zábavné vziať si svoje dedičstvo a vydať sa na skusy do sveta. Avšak netrvalo dlho a ocitol sa v nesprávnom dave. Po dňoch plných búrlivých zábav bol pokorený, vyčerpaný a zlomený. Prišiel čas vrátiť sa domov. Nečakal veľa. Dúfal len, že mu otec dovoľí pracovať na svojom gazdovstve ako pomocníkovi. Aj keď mu zvieralo hrdlo, nemal inú možnosť, vedel, že to nebude príjemné.

Ako veľmi sa mylil! Jeho otec sa tak tešil, že ho opäť vidí, že mu nedovolil ani dokončiť vopred pripravenú reč. Hodil sa mu okolo krku, vyobjímalo ho, vybozkával a vystrojil veľkú hostinu. Dal mu šaty na jeho vychudnuté telo, prsteň, ba aj sandále na jeho doráňané a ubolené nohy. Otec ho jednoducho neustále zahŕňal drahými darmi. Ani námietky staršieho syna mu nezakázali radosť.

Ďalší deň bol iný, aj dni, ktoré nasledovali. Za ten čas, čo bol mladší brat preč, natoľko sa zmenil, že nevedel ako sa prispôbiť životu doma. Musel sa naučiť novému spôsobu života a zmeniť svoje postoje. Podobne Boh chce obnoviť naše zmyšľanie a naučiť nás novému spôsobu života. Toto nádherné podobenstvo i naša skúsenosť nám hovoria, že počiatočná zmena zmyšľania nevystihuje úplne lásku, ktorú do nás Boh vliadol, a nestačí na to, aby sme cítili podporu, keď sa ocitneme pred výzvami a požiadavkami života na tomto svete.

Boh nechce, aby sme svoju spásu chápali všeobecne a hmlisto. Spása, ktorú sme pri krste získali a nový život, ktorý môžeme zažiť vo chvíľach milosti a obrátenia, musia sa prejavovať až tak, že to ovplyvní všetky naše myšlienky, motiváciu a rozhodnutia. Veríme v túto zmenu? V mnohých prípadoch nevieme, ako to urobí, možno sa vôbec nebudeme „cítiť“ inými. Ale po čase, keď sa obzrieme, uvidíme jasný rozdiel. Budeme mať väčší pokoj v duši. Budeme schopní milovať ľudí, ktorých sme predtým milovať nedokázali. Budeme trpezlivejší, láskavejší a štedrejší k ľuďom okolo nás. Bolesť starých zranení sa začne vytrácať a meniť na odpustenie a dôveru v Boha.

Boh nás vidí dokonalejších - nie že by sme sami v sebe boli dokonalí – ale preto, že Ježiš nás zahľadol svojou dokonalosťou.

Kresťanská rodina

Už na úsvite ľudských dejín sa rodové a rodinné spoločenstvo stalo základom kmeňových štruktúr. Z biologickej náklonnosti opačných pohlaví sa postupne odvíjali i racionálne dôvody, pretože len tieto mohli zabezpečiť primeranú ochranu, deľbu práce, ako aj prostredie pre výchovu potomkov.

Avšak až rozvojom kresťanstva so svojim obrovským potenciómom duchovným a humanistickým sa rodina ustanovila do posvätných form v božej a ľudskej koexistencii. Stala sa ustanovizňou pre smerovanie božích posolstiev, ktoré ani na vysokom stupni rozvoja spoločnosti nedokázali spochybniť úsilie rôznych „osvietenských a liberalistických novátorov“. Práve naopak. Kríza spoločnosti a kríza rodiny vzniká tam, kde sa od základov prehodnocujú a spochybňujú hodnoty kresťanstva.

Slovenská rodina vo svojich tradíciách, viere, pokore a zbožnosti našla ohlas i v slovách pápeža Jána Pavla II.: „*Tieto vlastnosti násávaš už v materinskom mlieku s pulzujúcim srdcom matky, detských modlitbičkách či hrdých krôčkov do chrámu božieho k sviatostiam. Aj k vďakyvdaniu na ceste k dospelosti, či prvému lúčeniu, keď svet Ti náruč otvára. Vo svojom srdci, ale i batôžku odnášaš aj najsvätejší symbol svojej viery – kríž s umučným Kristom. Lebo to sú tvoje korene. Od nich odchádzaš skrývajúc slzu a k nim sa vraciaš s búšiacim srdcom do náručia tých, ktorých miluješ. Lebo toto je Tvoja rodina. Tu hľadáš pohladenie a čakáš aj pokarhanie, ak si schybil.*“

Vždy mám zmiešané pocity, keď tzv. celebrity vyplňajúce škandálmi stránky bulváru sa na verejnosti predvádzajú s krížom na krku. To nepovažujem za vyznanie, ale farizejstvo blúdiacej duše,

ktorá v honbe za peniazmi oplúva vlastné svedomie. Podobný pocit vo mne vyvoláva i kampaň k registrovaným partnerstvám, ktoré v poslednom období znečisťujú ovzdušie spoločnosti. Spoločenská akceptácia tohto problému je veľmi zložitá a treba ho zrejme chápať ako atavizmy nedokonalnej prírody bez zbytočnej pozornosti. Obviňovanie z fundamentalizmu v snahe o zachovanie tradičného hodnot rodiny je daňou za rešpektovanie ľudských práv.

Nám kresťanom bude až naveky vzorom i osvietením svätá rodina so svojim požehnaním, radosťou, utrpením i vykúpením.

Silu k rodinnému životu môžeme čerpať z Eucharistie. Nech teda pôst je dôstojnou prípravou na slávenie Veľkonočných sviatkov v kruhu celej rodiny.

/Stanislava Stančáková, študentka

1. ročníka KU Ružomberok/

Napodobňuj ma... (1 Kor 11, 1)

Medzi nami asi nie je veľa ľudí, ktorí by dokázali povedať tieto slová. Dokonca to nedokážu povedať ani rodičia svojim deťom. Často dávame za príklad iných ľudí. My kresťania, najčastejšie Ježiša Krista a svätcov. No či chceme alebo nie, vždy sa nájde niekto, kto nás bude napodobňovať.

„A čo si počul odo mňa pred mnohými svedkami, zveruj spoľahlivým ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných.“ (2 Tim 2, 2) Keď sv. Pavol písal tieto slová Timotejovi, veľmi dobre vedel, čo mu prikazuje. Pavol poznal svoj život, svoje zlyhania i Božie dary, ktorých dostal hojne. Uvedomoval si, že je učeníkom Ježiša Krista, že je jeho nasledovníkom. Že jeho život je obrazom života, aký žil Ježiš. A vedel, že toto všetko Timotej na ňom videl a podľa toho konal. Pavol mu nehovoril: „Vieš, ja som hriešnik, neviem, či idem dobre za Kristom. Choď radšej k Petrovi, on ti lepšie povie, čo máš robiť.“ Nie, Pavol si bol vedomý, že ide za Ježišom a že žiaci, ktorých mu Boh zveril, pôjdu za Ježišom v jeho šľapajách.

Všimnime si, že v uvedenom úryvku vystupujú štyri generácie – Pavol a mnohí svedkovia, Timotej, spoľahliví ľudia, iní. To je cesta odovzdávania viery, to je princíp výchovy nielen učeníkov.

**Ja som Pán, tvoj Boh,
čo ťa učím, aby si mal úspech
čo ťa vediem cestou, ktorou máš ísť.
Keby si si bol všimnal moje rozkazy,
bol by tvoj pokoj ako rieka
a tvoje blaho ako morské vlny.
Iz 48, 17-18**

Stanislava Stančáková: **Pane**
**Roztvoril si všeobímajúcu náruč plnú dobrodení
Tvojho sporiteľského diela.
Dal si nám milosť využívajúc ho v miere svojich
potrieb v pote tváre.
Hranice ľudskej trüfalosti i poznania posúvajú dary prírody,
ktorú si stvoril ako oponu nášho sveta, Pane.
Matéria vyvolávajúca neduhy je aj liekom zároveň.
Odpusť nám Pane, uponáhľanej generácii, ktorá v lakomej
predstave svojich ambícií slepne k hodnotám ducha
a v konzumnom ošiali blüdi cesty božie zabüdajúc. Amen.**
/skrátene/

OSEMSMEROVKA

BABIČKA BAZILIKA BOHOSLUŽBA DEDINA KADIDLO KOCKA KOLEKCIA KONCIL KONTROLA KORUNA KRÁSA
LÁSKA LITÁNIE MALIAR MEDITÁCIE MESTO MIER NÁDEJ POLICA REVERENDA RUŽENEC SAMARITÁNKA
SAMORAST SEMINÁR SESTRIČKA SLOVO SVETER TÁBOR VIERA ZÁHRADA

B	A	Z	I	L	I	K	A	K	S	A	L
A	O	A	J	N	A	N	R	S	V	S	I
B	L	H	R	E	I	M	E	E	E	A	T
I	D	R	O	D	D	U	I	O	T	M	A
C	J	A	E	S	M	A	V	A	E	A	N
K	A	D	I	D	L	O	N	S	R	R	I
A	C	A	T	E	L	U	T	U	E	I	E
K	I	K	K	S	R	O	Z	V	R	T	I
C	L	C	I	O	A	E	E	B	A	A	C
I	O	I	K	K	N	R	S	B	A	N	A
R	P	T	C	E	E	T	O	A	O	K	T
T	N	O	C	N	L	R	R	M	N	A	I
S	K	A	D	S	O	O	V	O	A	O	D
E	L	A	S	A	R	K	K	A	L	S	E
S	E	M	I	N	A	R	A	I	L	A	M

Vydáva: Rímskokatolícky farský úrad v Klčove v spolupráci s Obecným úradom v Klčove. Redakcia: Máriin hlas, 053 02 Klčov 27, tel. 053/4592496. Šéfredaktor: Prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD. Zástupca šéfredaktora: doc. ThDr. ArtLic. Rastislav Adamko, PhD. Členovia redakčnej rady: Miroslav Fabian, starosta obce, Elena Chovancová, SM. Mgr. Petra Oravcová, OSF, SM. Emanuela Patakiová, OSF, Mgr. Kamila Tivadarová, OSF. Mgr. Peter Pekarčík, Ing. Alžbeta Dzurillová, Daniel Novotný, Monika Novotná. Technický a výkonný redaktor: doc. ThDr. ArtLic. Rastislav Adamko, PhD., SM. PaedDr. Maximiliána Akimjaková, OSF. Jazyková korektúra: Lucia Gallovičová. Povolenie Okresného úradu v Levoči zo dňa 18. 1. 1999. Registrácia: ISSN 1335-4213.